

گنج هفتم (شهرستان فاریاب) در جنوب استان کرمان

به قلم دکتر ذبیح‌الله اعظمی، عضو هیات علمی دانشکده کشاورزی، دانشگاه جیرفت

مطلب فوق در روزنامه کاغذ وطن و وبسایت خبری کنارسندل منتشر شده است

فرستی دست داد تا با جناب آقای کوچکعلی کمالی از فرهنگیان پیشکسوت و عضو سابق شورای شهر جیرفت از شهرستان فاریاب دیدن کنیم. میدان ورودی شهر فاریاب با تندیس دو شهید دفاع مقدس یعنی حسین تاجیک فرمانده گردان 415 لشکر 41 ثارالله و شهید موسی یوسف‌زاده بخشدار وقت رودبار و منوجان، مزین شده بود. در شهر گشتی زدیم و به خیابان‌ها، رشد نامتوازن طولی زیاد شهر با عرض کم، امکانات، فضای سبز، مبلمان شهری، بیمارستانی که در انتظار تکمیل و افتتاح بود و چیدمان بخش‌های اداری توجه کردیم. بعداً که به دیدار مهندس بهبودی یکی از اعضای خوش‌فکر شورای شهر رفتیم ایشان از برنامه‌های شورای شهر و شهردار برای رفع نقایص و تدوین برنامه توسعه شهر و مبلمان شهری صحبت کردند که بسیار امیدوارکننده بود و مشخص بود که آینده درخشانی در انتظار فاریاب این شهر شهیدپرور با کشاورزی بی‌نظیر و معادن غنی و متنوع خواهد بود. در ادامه فرماندار شهرستان فاریاب جناب آقای علی نیک‌نفس را ملاقات کردیم که ایشان از گذشته‌های دور و تاریخ این منطقه گفت و اظهار داشت که درواقع این شهر زاده و بزرگ‌شده انقلاب است. بدین‌صورت که در اوایل دهه شصت یک دهستان بزرگ بود با جمعیت حدود 4500 نفر که مردان و جوانان آن در طول هشت سال دفاع مقدس با تقدیم 80 شهید (یعنی به ازای هر 50 نفر یک شهید) از انقلاب و مرزوبوم کشور جانانه دفاع نمودند. نظام و انقلاب اسلامی هم قدر رشادت و ایثار آن‌ها را بجا آورد و در همین خصوص در سال 1368 به بخش و بیست سال بعد به شهرستان فاریاب ارتقا یافت. لازم به ذکر است که بخش‌های باستانی این شهرستان دست‌نخورده باقی‌مانده‌اند که جا دارد بخش تاریخ و باستان‌شناسی دانشگاه جیرفت تاریخ مدفون‌شده این ناحیه را در دل خاک کاوش نماید.

گنج هفتم یعنی منطقه فاریاب با آب‌و‌خاک حاصلخیز با محصولاتی همچون گندم، ذرت، کلزا، خرما، مرکبات، هندوانه و محصولات جالیزی و ظرفیت تولیدی بسیار بالا، یکی از مناطق مهم کشاورزی هفت‌گنج محسوب می‌شود بطوریکه بیشتر سال‌ها کشاورزان نمونه تولیدکننده گندم، ذرت و کلزا در سطح استان و کشور از این شهرستان انتخاب می‌شوند. اما علی‌رغم ظرفیت بالای کشاورزی منطقه برنامه مدونی برای توسعه زیرساخت‌های کشاورزی مانند احداث گلخانه‌های نوین، سردخانه محصولات کشاورزی، صنایع تبدیلی و بسته‌بندی به چشم نیامد و امیدواریم که سازمان جهاد کشاورزی جنوب استان به این مهم توجه ویژه نماید. بیماری جاروک، درختان لیموی منطقه را نابود کرده بود و لازم است که باغات با ارقام مقاوم پرتون لایم و لیمو لیسبون ترمیم شوند. نکته مهم دیگر اینکه ذخایر آبی فاریاب جهت تولید محصولات آب بر مثل گندم و ذرت و.... آن‌هم با سیستم آبیاری سنتی تا کی می‌تواند دوام داشته باشد. نگرانی آن است که این منطقه حاصلخیز به سرنوشت شهرستان قلعه گنج دچار نشود. نظر شخصی این‌جانب این است که تولید این‌گونه محصولات طبق برنامه با کشت‌های نوین گلخانه‌ای

و کم‌مصرف آب، جایگزین شوند. علائم کاهش ذخایر آب منطقه با افزایش عمق چاه‌ها و تقلیل روان آب‌ها در رودخانه‌ها و چشمه‌سارهای منطقه مشهود است. شایسته است که متولیان وزارت جهاد کشاورزی جهت تولید محصولات پرمصرف آب، به کشاورزی فرا سرزمینی (در مقاله‌ای جداگانه به آن پرداخته خواهد شد) توجه جدی نمایند.

آقای مهندس سلمان کریمی رئیس اداره منابع طبیعی شهرستان از تنوع و پتانسیل طبیعت منطقه گفت که فاریاب بیش از 100 هزار هکتار مرتع و 38 هزار هکتار جنگل ایرانی-تورانی و خلیج عمانی با درختان کهور، کنار، اسکنبیل، گز و غیره دارد و همچنین وضعیت مطلوب حیات وحش منطقه و اینکه 11 رأس گورخر ایرانی در منطقه ثبت شده و موجود است. بنابراین ضرورت دارد که فرماندار سخت‌کوش شهرستان پیگیر راه‌اندازی و تأسیس اداره محیط‌زیست منطقه باشند. جنگل‌ها و پارک حفاظت‌شده مهرویه نیز از دیگر سرمایه‌های ملی منطقه است که نیاز به توجه بیشتر دارد و ظاهراً کمبود نزولات آسمانی بر شرایط پوشش گیاهی و جانوران آن تأثیر داشته است. در ادامه فرماندار اشاره کردند که منطقه فاریاب یکی از مناطق مهم معادن استان کرمان است که تاکنون 83 معدن کشف، ثبت و 16 مورد آن از جمله معادن کرومیت، سیلیس، سنگ چینی و سنگ مرمریت فعال هستند و به‌زودی بزرگ‌ترین معدن طلای روباز استان در این منطقه افتتاح و شروع به کار خواهد کرد. فرماندار یادآور شدند که عیار کروم معادن فاریاب بسیار بالا و در نوع خود بی‌نظیر است. امید است با راه‌اندازی معادن منطقه فرزندان هفت‌گنج مشغول بکار و سرزمین مادری خود را آباد کنند.

در ادامه به دیدار آقای پهلوانی رئیس اداره آموزش و پرورش شهرستان فاریاب رفتیم که ایشان از 102 مدرسه با بیش از 3500 دانش‌آموز در همه مقاطع تحصیلی گفت. وقتی صحبت از مدرسه و کنکور به میان آمد یاد نفر اول کنکور سراسری سال 1372 یعنی محمود صابر که فرزند همین شهرستان و از اهالی هورپاسفید و هم‌اکنون استاد دانشکده حقوق دانشگاه تهران است در اذهان یادآوری شد و بدون شک دکتر صابر به سرزمین مادری خود افتخار می‌کند. لذا به هور رفتیم که حالا بخش بزرگی شده بود و مدرسه‌ای که احمد یوسف زاده رزمنده و آزاده دفاع مقدس و نویسنده برجسته کتاب آن 23 نفر و برادر شهیدش موسی درس‌خوانده بودند در آن گم شده بود. بر سر آرامگاه بخشدار شهید موسی یوسف زاد که در دامنه کوه قرار گرفته بود رفتیم و با قرائت فاتحه‌ای یادش را گرامی داشتیم. در پایان گفته می‌شود که مارکوپولو جهانگرد ونیزی در این منطقه اطراق و عبور کرده است اما سفر ما یک‌روزه بود و در غروب آفتاب به طرف جیرفت بازگشتیم.

